

Гордополов В. Ю.,
д.е.н., професор, професор кафедри фінансового аналізу та аудиту,
Колісниченко Д. Л.,
аспірант кафедри фінансового аналізу та аудиту
Державний торговельно- економічний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ АУДИТУ ВИТРАТ ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ефективність діяльності промислового підприємства, у тому числі переробного, визначається співвідношенням отриманого результату і витрат, що були здійснені для його отримання. Розмір доходів обмежений ціновою політикою та конкурентним середовищем. Витрати є індикатором діяльності суб'єкта господарювання: збільшення витрат може бути зумовлене як зміною ситуації на ринку, так і недоліками у процесі діяльності. Саме за витратами операційної діяльності підприємства, в першу чергу, повинен встановлюватися управлінський контроль, спрямований на їх оптимізацію.

Аудит є тим імперативним інструментом інформаційного забезпечення ефективного управління витратами промислових підприємств, без якого будь-які проголошені результати діяльності не є підтвердженими. Аудит витрат є важливим інструментом управління ними, що дозволяє надати узагальнюючу оцінку ефективності використання ресурсів і визначити резерви збільшення прибутку від реалізації продукції [2,с.28-29].

Успішне проведення аудиту на переробному підприємстві прямо залежить від рівня його організації. Якщо аудиторський процес організовано на низькому рівні, то проведення контрольних процедур затягується в часі, що призводить до втрати (часткової чи повної) актуальності та своєчасності результатів аудиту. Організація аудиту передбачає розробку організаційно-інформаційної моделі аудиту, яка є способом його формалізації.

Для ефективної організації процесу аудиту витрат виробничих підприємств слід дотримуватися певної послідовності виконання аудиторських процедур.

Варто зазначити, що системний бік організації аудиту витрат діяльності представлений загальновідомими складовими елементами: суб'єктом, об'єктом, методом, способом, принципами, законодавчою та інформаційною базою тощо. Окрім принципів, які залишаються сталими для будь-якого виду аудиту, зазначені елементи мають певні особливості, які обумовлені об'єктом і предметом перевірки. Стосовно процесної сторони, варто зауважити, що організація аудиту витрат діяльності підприємства базується на загальних засадах і водночас має певні особливості [1, с.270].

Систематизуючи погляди відомих науковців та практиків на досліджуване питання [1,3-6], можна визначати такі стадії та етапи аудиту: 1- Планування та визначення аудиторського підходу (попереднє вивчення обліку і звітності, складання плану та програми аудиту); 2-Тестування засобів контролю (виконання процедур контролю з перевірки діяльності підприємства); 3- Перевірка господарських операцій по суті (перевірка оборотів і сальдо за рахунками та аналітичні процедури); 4- Завершення аудиту (складання аудиторського звіту та висновку, надання їх клієнтові).

На першому етапі вивчається інформація щодо технології виробничого процесу, структури виробничого управління, також детальному вивченню підлягають: посадові інструкції персоналу; звітність (фінансова, статистична, оперативна); реєстри обліку; первинні документи; пояснення та інформація персоналу суб'єкта господарювання; наказ про облікову політику [4, с. 458–459]. Поділяємо думку Бережного Є.Б., що аудиторські процедури на даному етапі мають бути доповнені аналізом фінансово-господарської діяльності підприємства. Це дозволяє сконцентрувати увагу аудитора на витратах від конкретного виду діяльності, та, своєю чергою, може бути розглянуто як один зі способів скорочення аудиторської вибірки. На завершальній стадії аудиту витрат діяльності узагальнюються матеріали перевірки, систематизуються виявлені недоліки. При цьому особливої уваги заслуговує продиктований новітнім баченням мети аудиту такий етап, як творчий. Передбачаючи застосування сучасних методів поглибленого аналізу, він спрямований на пошук шляхів

усунення недоліків, розробку заходів ефективного та економічного використання ресурсів, дозволяє розробити актуальні рекомендації щодо усунення виявлених аудитором недоліків та заходи щодо зниження собівартості готової продукції тощо [1,с.271-273].

Отже, запропонована організаційна модель аудиту витрат підприємства, є інструментом в проведенні їх системного аудиту для підвищення ефективності діяльності підприємств переробної галузі.

Література

1. Бережний Є.Б. Організаційна модель аудиту витрат діяльності підприємства. Бізнес Інформ. 2019. №12. С.268-274
2. Гордополов В.Ю., Колісниченко Д.Л. Digital-аудит в системі управління витратами підприємства. Abstracts of VII International Scientific and Practical Conference. Madrid, Spain. Pp. 28-31. URL: <https://eu-conf.com/events/information-technologies-in-education-technology-and-industry/>
3. Дорош Н. І. Оцінювання ризиків при проведенні аудиту. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2017. № 4. С. 40–47.
4. Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. Організація і методика аудиту : навч. посіб. Київ : Каравела, 2012. 544 с.
5. Петрик О. А. Аудит: методологія і організація : монографія. Київ : КНЕУ, 2003. 260 с.
6. Сухарева Л. О., Саєнко А. О. Вибіркові дослідження в загальній системі аудиту: методичний аспект. Вісник ДонНУЕТ ім.. Михайла Туган-Барановського. Серія «Економічні науки». 2013. № 3. С. 147–153.